

Broj: 03-11-700/2023
Sarajevo, 21.06.2023. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Primljeno: 22-06-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 11-	1841	123

- Predstavnički dom-
gđa. Mirjana Marinković-Lepić, predsjedavajuća
- Dom naroda –
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U prilogu Vam, radi informiranja, dostavljam **GODIŠNJI PLAN ZADUŽIVANJA ZA 2023. GODINU**, koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila na 6. sjednici, održanoj 21.06.2023. godine.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

GOVERNMENT

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 6. sjednici, održanoj 21.06.2023. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Godišnji plan zaduživanja za 2023. godinu.
2. Zadužuje se Federalno ministarstvo finansija da Godišnji plan zaduživanja za 2023. godinu objavi na svojoj internet stranici.
3. Zadužuje se Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine da Godišnji plan zaduživanja za 2023. godinu proslijedi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, radi informiranja.
4. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 8/9 /2023
21.06.2023. godine
Sarajevo

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo finansija
Federalno ministarstvo financija**

Godišnji plan zaduživanja

2023

**Mart 2023.
www.fmf.gov.ba**

SADRŽAJ

U V O D.....	3
1. Stanje ukupnog duga na dan 31.12.2022. godine	4
1.1. Stanje vanjskog duga po kreditorima, valutama i kamataama	4
1.2. Stanje unutrašnjeg duga po instrumentima	5
2. Potrebe za finansiranjem iz budžeta i Programa javnih investicija.....	6
2.2. Vanjsko zaduživanje.....	7
2.3. Unutrašnje zaduživanje.....	7
2.3.1. Kratkoročni instrumenti	8
2.3.2. Dugoročni instrumenti	9
3. Očekivani portfolio duga na kraju 2023. godine	9
3.1. Rizici provedbe plana zaduženja.....	10
A N E X 1	12
1. Planirani otplatni profil vanjskog duga Federacije BiH u 2023. godini (mil.KM).....	12
2. Planirani otplatni profil unutrašnjeg duga Federacije BiH u 2023. godini (mil.KM)....	12
3. Planirani otplatni profil duga Federacije BiH prema MMF-u (mil.KM).....	13
Z A K L J U Č A K	15

UVOD

Godišnji plan zaduživanja za 2023. godinu zajedno sa Srednjoročnom strategijom upravljanja dugom i Programom javnih investicija Federacije BiH za 2023-2025. godinu predstavljaju osnovne dokumente kojima se promovira bolja koordinacija i komunikacija sa institucijama u Bosni i Hercegovini, te se istovremeno olakšava kreditorima, odnosno investitorima i javnosti da se bolje upoznaju sa ciljevima i politikama upravljanja dugom za koje je nadležno Federalno ministarstvo finansija/finansija.

Godišnji plan zaduživanja za 2023. godinu je urađen u skladu sa smjernicama i ciljevima definiranim Strategijom upravljanja dugom Federacije BiH 2022-2024.

Kao ciljevi upravljanja dugom u Federaciji BiH utvrđeni su:

- osiguranje finansijskih sredstava za finansiranje vladinih potreba uz prihvatljive troškove i rizike u srednjem i dugom roku,
- razvoj domaćeg tržišta vrijednosnih papira Federacije BiH.

Kako bi se održala optimalna struktura duga u pogledu kamatnih stopa, valutne kompozicije i rokova dospjeća, postavljene su sljedeće strateške smjernice za zaduživanje i upravljanje dugom Federacije BiH u narednom periodu:

- održavanje udjela duga ugovorenog u KM i EUR valuti iznad 60% ukupnog portfolija duga;
- održavanje udjela duga s fiksnom kamatnom stopom preko 50% ukupnog portfolija duga;
- prosječno vrijeme ponderisanog dospjeća (ATM) ukupnog duga produžiti iznad 6,5 godina;
- prosječno vrijeme refiksiranja duga (ATR) ne bi trebalo biti manje od 4 godine.

Godišnji plan zaduživanja za 2023. godinu je, uzimajući u obzir postojeći dug, baziran na planovima finansiranja utvrđenim Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu (Službene novine FBiH br. 6/23), kao i na planovima ulaganja kreditnih sredstava za finansiranje kapitalnih projekata u 2023. godini, a u skladu sa Programom javnih investicija FBiH 2023 – 2025. godina.

1. Stanje ukupnog duga na dan 31.12.2022. godine

Ukupan vanjski i unutrašnji dug u Federaciji na dan 31.12.2022. godine iznosi 6.093,12 mil. KM. Od ovog iznosa 87,75% je vanjski dug odnosno 5.410,49 mil. KM, a 12,25% je unutrašnji dug Federacije BiH odnosno 682,63 mil. KM.

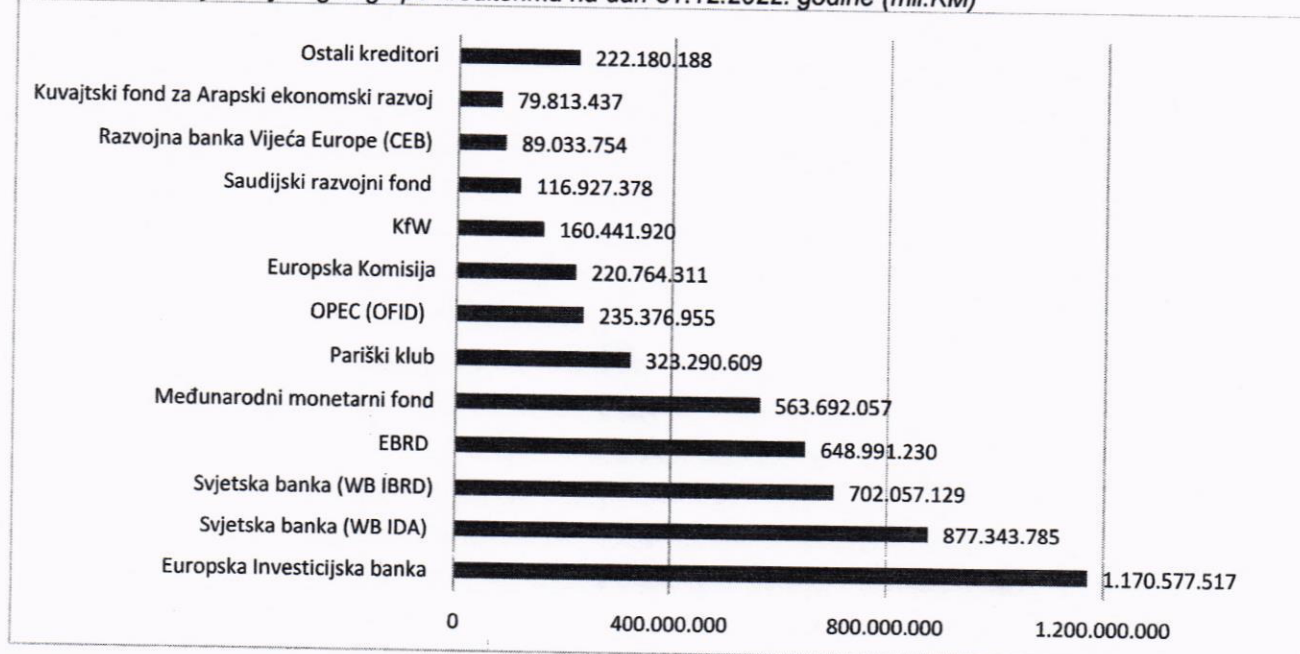
Tabela 1. Portfolio duga na dan 31.12.2022. godine

Vrsta duga	Iznos (mil.KM)
Vanjski dug FBiH, od čega:	5.410,49
– Relevantni vanjski dug FBiH	5.352,96
– Direktni vanjski dug FBiH	57,53
Unutrašnji dug FBiH, od čega:	682,63
– Trezorski zapisi FBiH	50,00
– Trezorske obveznice FBiH	590,00
– Obveznice stare devizne štednje (SDŠ)	0,00
– Obveznice za ratna potraživanja (RT)	38,69
– Verificirani dug	3,94
UKUPAN dug	6.093,12

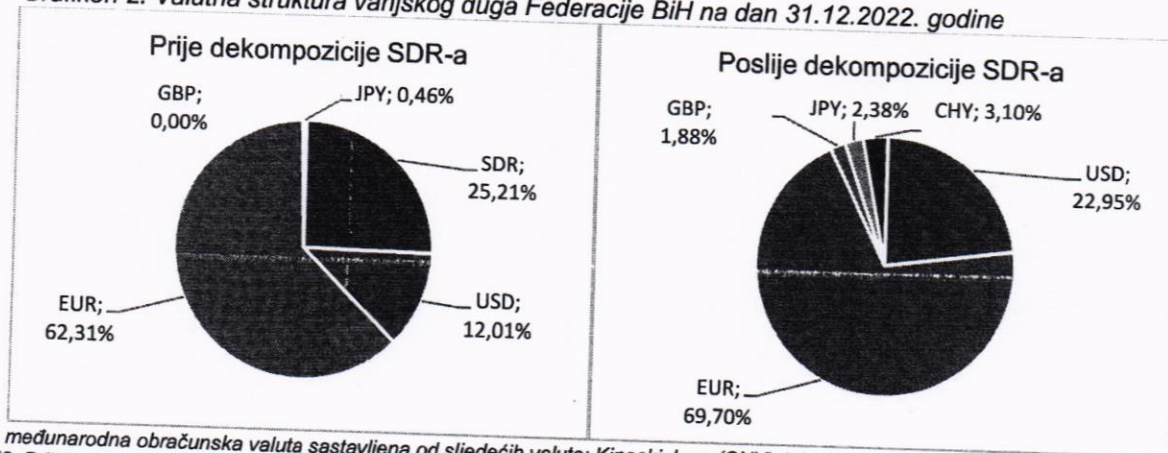
1.1. Stanje vanjskog duga po kreditorima, valutama i kamatama

Vanjski dug je, zbog povoljnijih kreditnih uslova i koncesionalnih kamatnih stopa, najvećim dijelom ugovoren sa međunarodnim finansijskim institucijama i bilateralnim kreditorima odnosno sa Svjetskom bankom – WB, Evropskom bankom za obnovu i razvoj – EBRD, Evropskom investicijskom bankom – EIB, Međunarodnim monetarnim fondom – MMF i drugim bilateralnim i multilateralnim finansijskim institucijama. Naredni grafovi daju stanje vanjskog duga po kreditorima, valutama i kamatama.

Grafikon 1. Stanje vanjskog duga po kreditorima na dan 31.12.2022. godine (mil.KM)

Grafikon 2. Valutna struktura vanjskog duga Federacije BiH na dan 31.12.2022. godine

SDR – međunarodna obračunska valuta sastavljena od sljedećih valuta: Kineski Juan (CNY) 1,0174, Euro (EUR) 0,38671, Američki dolar (USD) 0,58252, Britanska Funta (GBP) 0,085946 i Japanski Yen (JPY), 11,90.

Grafikon 3. Struktura vanjskog duga Federacije BiH prema vrsti kamatne stope

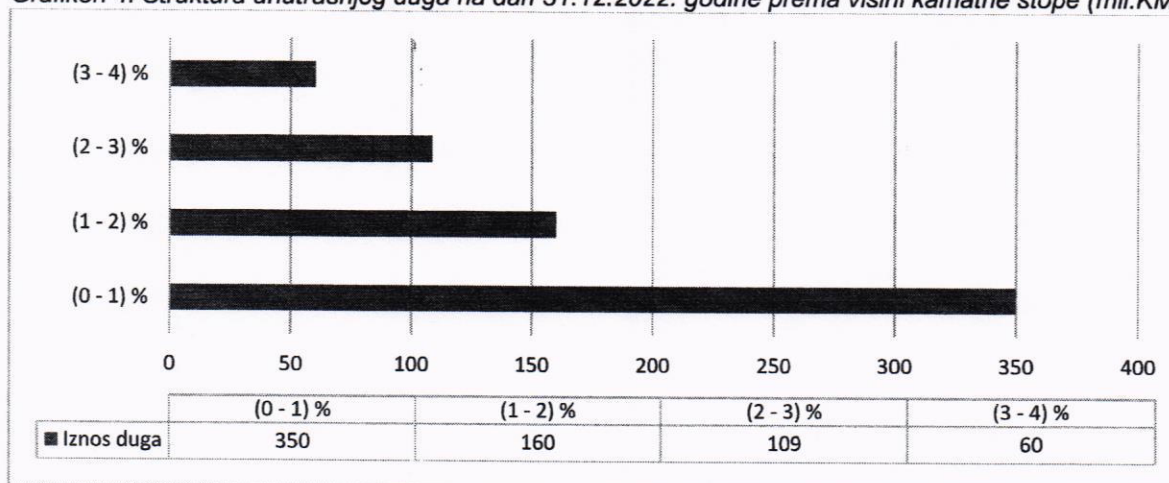
1.2. Stanje unutrašnjeg duga po instrumentima

Unutrašnji dug trenutno obuhvata dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira (trezorski zapisi, trezorske obveznice, obveznice ratnih potraživanja i stare devizne štednje) i verifikacijom duga. Iznos unutrašnjeg duga po instrumentima i kamatnim stopama je predstavljen u sljedećoj tabeli i grafikonu.

Tabela 2. Stanje unutrašnjeg duga po instrumentima na dan 31.12.2022. godine

Opis	KM
Dug u vrijednosnim papirima, od čega	678.691.968
Trezorski zapisi	50.000.000
Trezorske obveznice	590.000.000
Obveznice ratnih potraživanja	38.691.968
Obveznice stare devizne štednje	0
Verifikovani/registrovani dug, od čega	3.938.107
Obaveze za staru deviznu štednju	3.908.183
Obaveze za ratna potraživanja po sudskim presudama	29.925
Ukupan unutrašnji dug Vlade Federacije BiH	682.630.075

Grafikon 4: Struktura unutrašnjeg duga na dan 31.12.2022. godine prema visini kamatne stope (mil.KM)

2. Potrebe za finansiranjem iz budžeta i Programa javnih investicija

Na osnovu usvojenog budžeta Federacije BiH za 2023. godinu i plana povlačenja/angažmana kreditnih sredstava iz Programa javnih investicija FBiH 2022 – 2024. godine, tokom 2023. godine planiraju se angažovati sredstva (domaća i inostrana) u ukupnom iznosu od 1.387,35 mil. KM.

Tabele u nastavku daju pregled planiranih stavki iz budžeta i izvore povlačenja kreditnih sredstava za tekuće projekte iz PJI Federacije koje su unijeli implementatori projekata.

Tabela 3. Izvori i okvirni iznosi bruto potreba Vlade FBiH za finansiranjem u 2023. godini

Izvori finansiranja	Planirani iznos (mil. KM)
Dugoročni izvori	445,00
Kreditni primljeni kroz Državu	115,00
Domaće dugoročno zaduživanje	330,00
Dugoročne obveznice	330,00
Domaće kratkoročno zaduživanje	360,00
Trezorski zapisi	360,00
UKUPNO FINANSIRANJE	805,00
Kapitalni projekti u 2023. godini planirani u okviru PJI FBiH 2022-2024.	582,35
UKUPNO uključujući i PJI FBiH 2022-2024.	1.387,35

Tabela 4. Plan angažovanja kredita po kreditorima iz Programa javnih investicija FBiH 2023-2025.

Izvor finansiranja	2023.	2024.	2025.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	107.535.644	18.602.965	13.397.250
Evropska investicijska banka (EIB)	273.844.848	163.848.366	71.926.744
Izvozno-uvozna banka Kine (CEXIM BANK)	13.689.877	199.103.652	366.504.431
Kuvajt (KWT)	54.145.564	51.483.924	5.852.822
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede (IFAD)	5.749.405	2.275.956	2.038.876
Njemački kreditni zavod za obnovu F/M (KfW)	300.000	13.400.000	14.657.450
OPEC fond za međunarodni razvoj (OFID)	49.860.031	0	0
Razvojna banka Vijeća Evrope (CEB)	33.470.000	17.661.121	6.532.986
Saudijski fond za razvoj (SFD)	2.000.000	2.758.580	0
Svjetska banka (WB) osim IDA	41.756.700	12.014.785	6.165.936
U implementaciji / Ukupno	582.352.069	481.149.349	487.076.495

2.1. Strategija zaduživanja za 2023. godinu

2.2. Vanjsko zaduživanje

Politika zaduživanja na vanjskom tržištu će se i dalje zasnivati na maksimiziranju koncesionalnog vanjskog duga putem međunarodnih finansijskih institucija te bilateralnim sporazumima posredstvom agencija za promociju razvoja. Na uslove finansiranja na vanjskom tržištu značajno utječe globalni kreditni rejting države prikazan u tabeli:

Tabela 5. Kreditni rejting BiH

	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Rejting	B3/stabilni izgledi	B/pozitivni izgledi
Datum	22.07.2022. godine	03.02.2023. godine
Aktivnost	Potvrđen rejting	Potvrđen rejting

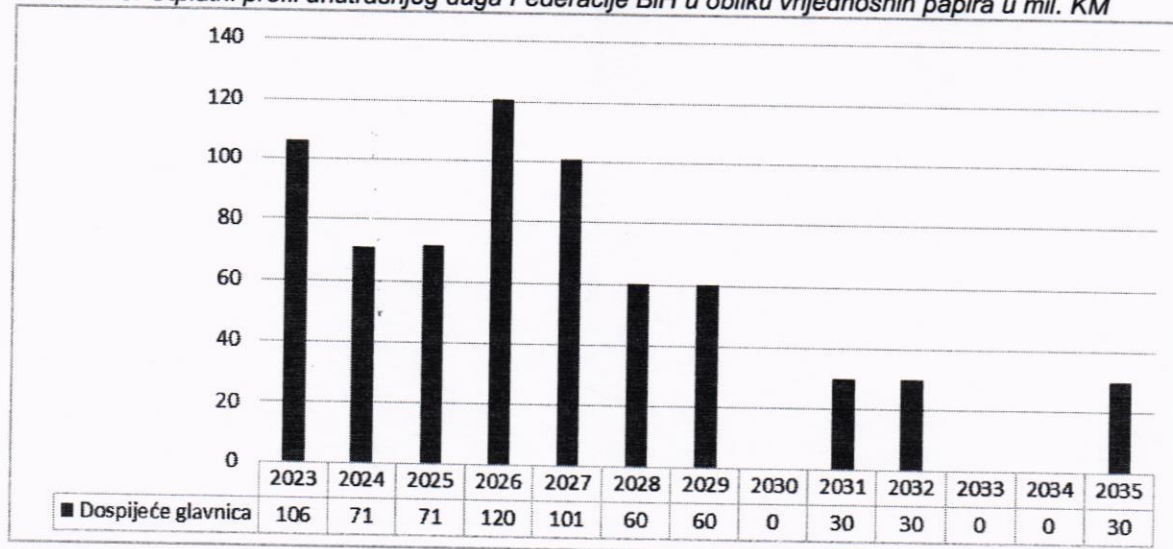
Izvor: CBBH

2.3. Unutrašnje zaduživanje

Na izbor zaduženja kratkoročnim i dugoročnim instrumentima duga utječu, pored strateških ciljeva i Strategijom upravljanja dugom definiranih načela zaduživanja na domaćem tržištu, i preferencije investitora odnosno njihova izloženost prema Federaciji BiH.

Prilikom izbora instrumenata posebno će se voditi računa o riziku refinansiranja uzimajući u obzir otplatni profil postojećeg unutrašnjeg duga Federacije BiH, a koji na dan 31.12.2022. godine ima sljedeći izgled:

Grafikon 5. Otplatni profil unutrašnjeg duga Federacije BiH u obliku vrijednosnih papira u mil. KM

Prema indikativnom kalendaru aukcija vrijednosnih papira Federacije BiH za 2023. godinu koji je pripremljen prema usvojenom Budžetu za 2023. godinu, planirane su aukcije u ukupnom iznosu 690 mil. KM. Od navedenog iznosa 240,00 mil. KM planira se realizirati kratkoročnim instrumentima/ trezorski zapisi koji bi se otplatili u istoj godini. Preostali iznos od 450,00 mil. KM planira se realizirati izdanjem trezorskih obveznica i trezorskih zapisa koji bi dospjeli u narednoj godini.

Predmetni indikativni kalendar aukcija za 2023. godinu se priprema uz tehničku konsultaciju i usaglašavanje sa domaćim investitorima i može biti podložan određenim izmjenama odnosno otkazivanju aukcija zbog dobre likvidnosti trezora ili zakazivanju novih instrumenata.

2.3.1. Kratkoročni instrumenti

Kratkoročni instrumenti koji se namjeravaju koristiti radi realizacije plana zaduženja su: tromjesečni, šestomjesečni, devetomjesečni i dvanaestomjesečni trezorski zapisi, čije emitovanje je predviđeno u iznosu od 360,00 mil. KM, od čega 200,00 mil. KM tromjesečnih, 90,00 mil. KM šestomjesečnih, 40,00 mil. KM devetomjesečnih i 30,00 mil. KM dvanaestomjesečnih.

Glavne karakteristike trezorskih zapisa Federacije BiH:

Vrsta vrijednosnog papira	- Diskontni vrijednosni papir
Nominalna vrijednost	- 10.000 KM
Dospijeće	- Tri, šest, devet i dvanaest mjeseci
Kamata	- Razlika između nominalne i prodajne cijene
Metoda aukcije	- Metoda višestrukih cijena, zatvorena aukcija

2.3.2. Dugoročni instrumenti

Dugoročno zaduživanje na domaćem tržištu provodi se emisijom tržišnih obveznica sa rokom dospijeaća od dvije do deset godina. Za 2023. godinu, Vlada Federacije BiH planira emitovati dugoročne obveznice na domaćem tržištu u iznosu od 330,00 mil. KM po sljedećem rasporedu:

Obveznice ukupno:	330.000.000
Obveznice 10-y	20.000.000
Obveznice 7-y	70.000.000
Obveznice 6-y	60.000.000
Obveznice 5-y	100.000.000
Obveznice 3-y	50.000.000
Obveznice 2-y	30.000.000

Glavne karakteristike tržišnih obveznica Federacije BiH su:

- Nominalna vrijednost - 1.000 KM
- Dospijeaće - Dvije, tri, pet, šest, sedam i deset godina
- Metoda aukcije - Metoda višestrukih cijena, zatvorena aukcija
- Vrijednost kupona - Određuje se na dan aukcije
- Plaćanje kamata - Kupon dva puta godišnje
- Isplata glavnice - Jednokratno po dospijeaću instrumenta (bullet)

3. Očekivani portfolio duga na kraju 2023. godine

Uz pretpostavku ispunjenja plana finansiranja budžeta Federacije za 2023. godinu u bruto iznosu od 805,00 mil. KM kao i nastavka u realizaciji kapitalnih investicija u 2023. godini, sa strukturom i dinamikom navedenom u tabeli 4, iznos duga Vlade Federacije BiH na kraju 2023. godine, uključujući i vanjski dug koji je prenesen na krajnje korisnike kredita, procjenjuje se na iznos 6.420,87 mil.KM.

Tabela 6. Očekivano kretanje duga Vlade Federacije BiH tokom 2023. godine (mil.KM)

R.br	Opis	Planirani iznosi
I	Finansiranje budžeta Federacije BiH	1.387,35
I.1	Finansiranje budžeta zaduživanjem	805,00
I.1.1	Vanjsko zaduživanje	115,00
I.1.2	Unutrašnje zaduživanje	690,00
I.2	Primici od finansijske/financijske imovine¹	100,00
II	Angažovanje za razvojne projekte i verifikacija novih obaveza	592,35
II.1	Vanjsko zaduživanje	582,35
II.2	Verifikacija novih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga	10,00

¹ Primici od finansijske imovine neće utjecati na promjene stanja zaduženosti Federacije BiH

III	Ukupno zaduživanje i verif. novih obaveza Vlade Federacije BiH	1.397,35
III.1	Vanjsko zaduživanje	697,35
III.2	Unutrašnje zaduživanje	700,00
IV	Ukupna otplata duga	1.059,60
IV.1	Vanjski dug	729,60
IV.2	Unutrašnji dug	330,00
V	Neto zaduživanje (+/-)	337,67
V.1	Vanjsko	-32,33
V.2	Unutrašnje	370,00

Pod pretpostavkom 100% realizacije godišnjeg plana zaduživanja za 2023. godinu uz trenutno važeće devizne kurseve, iznos vanjskog duga na kraju 2023. godine bi se smanjio u odnosu na proteklu godinu za 32,33 mil. KM, dok bi se unutrašnji dug povećao za 370,00 mil. KM. Slijedom navedenog, ukupan dug Vlade Federacije BiH na kraju 2023. godine u odnosu na proteklu godinu, porastao bi za 337,67 mil. KM odnosno za 5,54%.

Tabela 7: Pokazatelji održivosti duga Vlade Federacije BiH (mil. KM) bez duga krajnjih korisnika na bazi verifikovanog unutrašnjeg duga;

OPIS	2020.	2021.	2022.	Projekcija			
				2023.	2024.	2025.	2026.
BDP*	22.351	24.068	26.201	30.353	32.650	34.502	36.602
Stanje vanjskog duga FBiH	2.321,70	2.357,59	2.110,89	2.219,81	1.718,29	1.433,82	1.246,17
Stanje unutrašnjeg duga FBiH	860,5	761,08	682,63	726,83	656,17	634,81	544,45
Ukupan dug FBiH	3.182,20	3.118,67	2.793,52	2.946,64	2.374,46	2.068,63	1.790,62
Ukupan dug FBiH/BDP	14,24%	12,96%	10,66%	9,71%	7,27%	6,00%	4,89%
Vanjski dug FBiH/BDP	10,39%	9,80%	8,06%	7,31%	5,26%	4,16%	3,40%
Unutrašnji dug FBiH/BDP	3,85%	3,16%	2,61%	2,39%	2,01%	1,84%	1,49%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija i izračun Zavoda; *Procjena Federalni zavod za statistiku

3.1. Rizici provedbe plana zaduženja

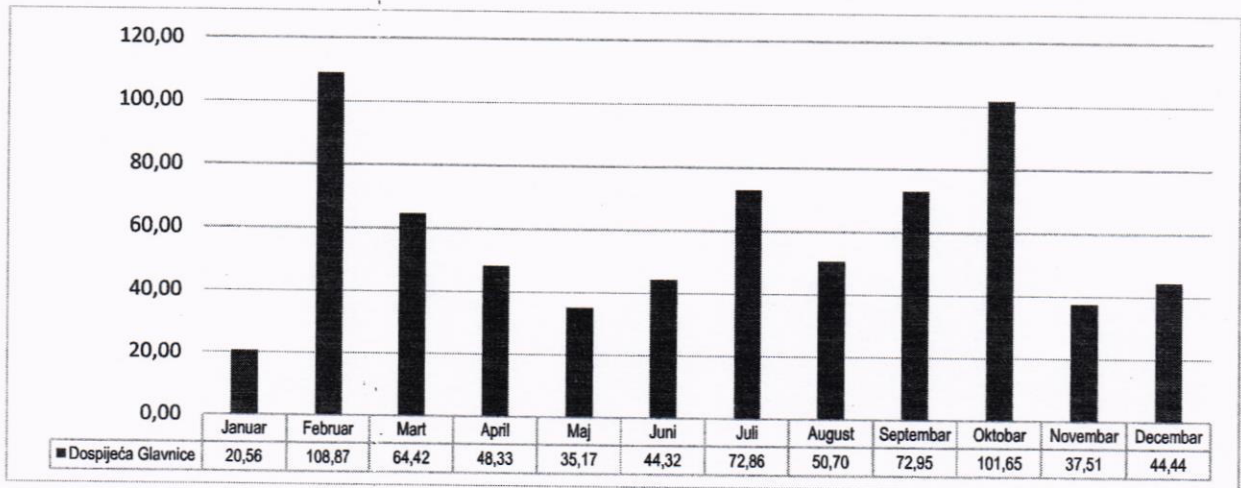
Primarni instrumenti finansiranja budžeta Federacije BiH i kapitalnih investicija u 2023. godini su vanjski dugoročni krediti kod međunarodnih finansijskih institucija, te kratkoročno i dugoročno zaduživanje na domaćem tržištu. Uz pretpostavku da će planirana zaduženja biti izvršena u potpunosti, stanje duga na kraju 2023. godine iznosilo bi 6.420,87 mil. KM, čime bi učešće duga u BDP Federacije BiH projiciranom za kraj 2023. godine, iznosilo 26,51%.

Realizacija plana zaduživanja za 2023. godinu zavisi od više faktora. Angažovanje sredstava namijenjenih za budžetsku podršku zavisi prije svega, od dostizanja efektivnosti u okviru pregovara i ispunjavanju uslova, zatim od stanja sredstava na jedinstvenom transakcijskom računu i prikupljenim prihodima tokom godine kao i ostvarenim rashodima. Na drugoj strani, planirano finansiranje projekata u okviru Programa javnih investicija u 2023. godini zavisi od sposobnosti krajnjih korisnika, odnosno implementatora projekata u okviru Programa javnih investicija da realiziraju planirane aktivnosti.

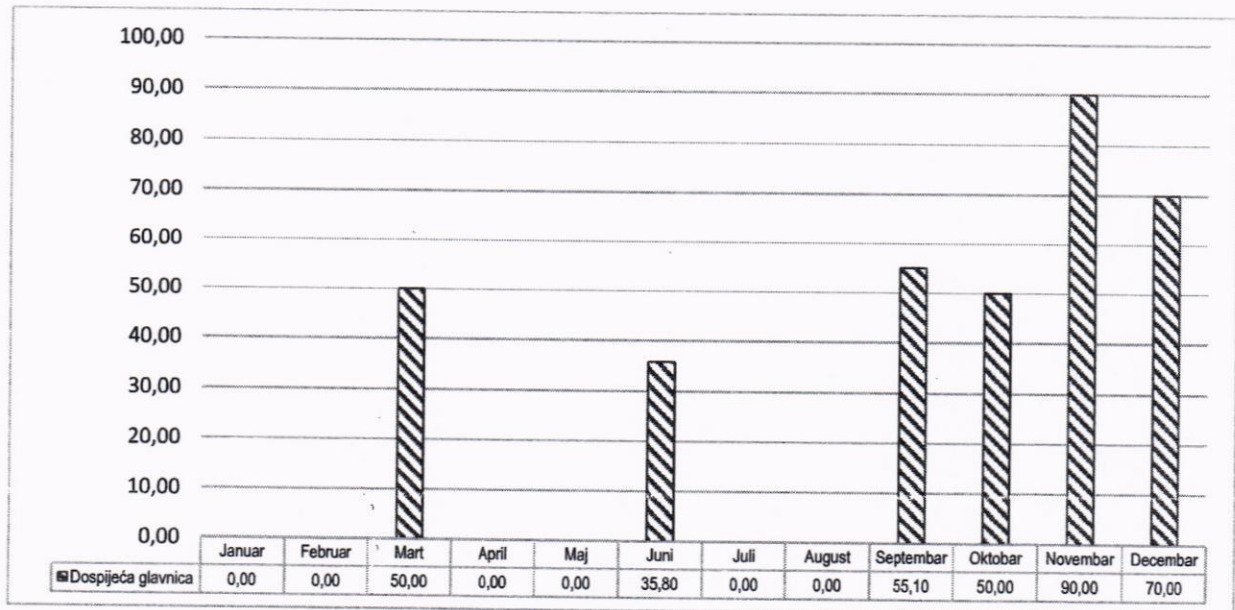
Uzimajući u obzir iskustva i historijske podatke o stepenu izvršenja planova angažovanja kreditnih sredstava, procjenjuje se da bi planovi angažovanja kreditnih sredstava za budžetsku podršku u potpunosti mogli biti realizirani, dok je potpuna realizacija planova za angažovanje kreditnih sredstava za infrastrukturne projekte i razvojne programe upitna. Ipak, s obzirom da je u većini slučajeva riječ o tekućim projektima, a ne o projektima u pripremi, pretpostavka je da bi konačna realizacija angažovanih kreditnih sredstava za infrastrukturne projekte u 2023. godini mogla iznositi i više od 70% u odnosu na planirani obim.

ANEX 1

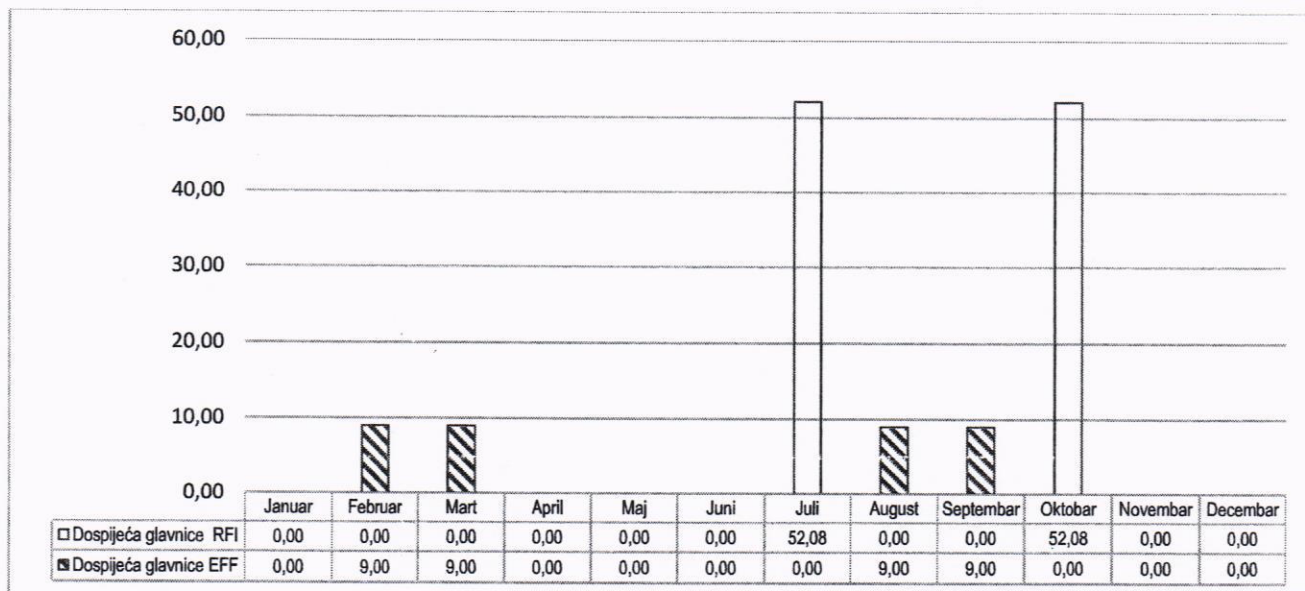
1. Planirani otplatni profil vanjskog duga Federacije BiH u 2023. godini (mil.KM)

2. Planirani otplatni profil unutrašnjeg duga Federacije BiH u 2023. godini (mil.KM)

3. Planirani otplatni profil duga Federacije BiH prema MMF-u (mil.KM)

Inovirani indikativni kalendar izdanja vrijednosnih papira FBiH za 2023. godinu

R.b.	Kvartal	Datum aukcije	Datum poravnanja	Instrument	Datum dospijeća	Iznos
	Total Q1					0
1	Q2	utorak, 25. april 2023.	srijeda, 26. april 2023.	Trezorski zapisi; 6-m	srijeda, 25. oktobar 2023.	40.000.000
2		utorak, 9. maj 2023.	srijeda, 10. maj 2023.	Obveznice; 7-y	petak, 10. maj 2030.	30.000.000
3		utorak, 23. maj 2023.	srijeda, 24. maj 2023.	Obveznice; 10-y	utorak, 24. maj 2033.	20.000.000
4		utorak, 6. juni 2023.	srijeda, 7. juni 2023.	Trezorski zapisi; 3-m	srijeda, 6. septembar 2023.	50.000.000
5		utorak, 13. juni 2023.	srijeda, 14. juni 2023.	Trezorski zapisi; 12-m	srijeda, 12. juni 2024.	30.000.000
6		utorak, 20. juni 2023.	srijeda, 21. juni 2023.	Obveznice; 5-y	srijeda, 21. juni 2028.	30.000.000
	Total Q2					160.000.000
7	Q3	utorak, 4. juli 2023.	srijeda, 5. juli 2023.	Trezorski zapisi; 3-m	srijeda, 4. oktobar 2023.	50.000.000
8		utorak, 11. juli 2023.	srijeda, 12. juli 2023.	Obveznice; 6-y	četvrtak, 12. juli 2029.	30.000.000
9		utorak, 29. august 2023.	srijeda, 30. august 2023.	Trezorski zapisi; 3-m	srijeda, 29. novembar 2023.	50.000.000
10		utorak, 5. septembar 2023.	srijeda, 6. septembar 2023.	Obveznice; 5-y	srijeda, 6. septembar 2028.	40.000.000
11		utorak, 19. septembar 2023.	srijeda, 20. septembar 2023.	Trezorski zapisi; 3-m	srijeda, 20. decembar 2023.	50.000.000
12		utorak, 26. septembar 2023.	srijeda, 27. septembar 2023.	obveznice; 7-y	petak, 27. septembar 2030.	40.000.000
	Total Q3					260.000.000
13	Q4	utorak, 3. oktobar 2023.	srijeda, 4. oktobar 2023.	Obveznice; 6-y	srijeda, 3. oktobar 2029.	30.000.000
14		utorak, 17. oktobar 2023.	srijeda, 18. oktobar 2023.	Obveznice; 5-y	srijeda, 18. oktobar 2028.	30.000.000
15		utorak, 31. oktobar 2023.	srijeda, 1. novembar 2023.	Obveznice; 3-y	nedjelja, 1. novembar 2026.	50.000.000
16		utorak, 14. novembar 2023.	srijeda, 15. novembar 2023.	Trezorski zapisi; 6-m	srijeda, 15. maj 2024.	50.000.000
17		utorak, 28. novembar 2023.	srijeda, 29. novembar 2023.	Obveznice; 2-y	petak, 28. novembar 2025.	30.000.000
18		utorak, 12. decembar 2023.	srijeda, 13. decembar 2023.	Trezorski zapisi; 9-m	srijeda, 11. septembar 2024.	40.000.000
	Total Q4					230.000.000
Total Q1+Q2+Q3+Q4						650.000.000